

Janusz Kumala

"Maria nel pensiero dei teologi latini medievali", Luigi Gambero, San Paolo 2000 : [recenzja]

Salvatoris Mater 3/2, 356-357

2001

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

BILICKA, Beata, *Katecheza mariologiczna papieża Jana Pawła II*, Wyd. „Hosianum”, Olsztyn 2000, ss. 172.

Publikacja jest rozprawą doktorską, której promotorem był ks. bp J. Wojtkowski. Praca składa się z sześciu rozdziałów: soborowy przełom w mariologii, Maryja w katechezach środowych Jana Pawła II, Maryja w papieskiej katechezie ogólnej podczas pielgrzymek do Polski, Maryja w papieskiej katechezie specjalnej podczas pielgrzymek do Polski, encyklika *Redemptoris Mater*, mariologia Katechizmu Kościoła Katolickiego.

Docili alla voce dello Spirito (Fragmenta monfortana, 4), Edizioni Monfortane, Roma 1999, ss. 164.

Praca zbiorowa wydana w ramach serii publikacji dotyczących duchowości monfortańskiej, którą wydaje Monfortańskie Centrum Duchowości w Rzymie. Książka jest owocem sympozjum zorganizowanego przez redakcję czasopisma „Madre e Regina” w dniach 25-27 IX 1998 r. nt. „Z Maryją ulegli Duchowi Świętemu”. W książce znajdziemy opracowane m.in. następujące tematy: „Maryja wprowadzana w tajemnicę Boga przez Ducha Świętego” (C. Maggioni), „Duch Święty i Maryja według św. Ludwika de Montfort” (S. De Fiores), „Dary Ducha Świętego a geniusz kobiecy wobec trzeciego tysiąclecia” (M.T. Odone, S. Sabello), „Maryja jako wzór poświęcenia się dziełu Ducha Świętego” (G. Daminelli), „Wskazania metodologiczne dla duchowego wzrastania grup maryjnych” (M. Comin).

GAMBERO, Luigi, *Maria nel pensiero dei teologi latini medievali*, San Paolo, Cinisello Balsamo (Milano) 2000, ss. 448.

Autor należy do grona wybitnych znawców mariologii patrystycznej. Jest marianistą i wykłada w Papieskim Wydziale Teologicznym „Marianum” (Rzym) oraz w Instytucie Mariologicznym w Dayton (USA). W swoim dorobku ma wiele artykułów naukowych i książek, m.in. „Maryja w myśli Ojców Kościoła” (1991 r.) oraz jest współredaktorem kilkutomowej antologii tekstów maryjnych pierwszego i drugiego tysiąclecia.

Kolejna książka poświęcona jest mariologii średniowiecza. Składa się z czterech części. Pierwsza obejmuje autorów wczesnego śre-

dniowiecza (VII-XI): m.in. Ildefonsa z Toledo, Bedę Czcigodnego, Pawła Diakona, Alkuina, Paschazjusza Radberta, Fulberta z Chartres, Piotra Damianiego. Druga część omawia „złoty wiek doktryny maryjnej” (XIII) i takich autorów jak: Anzelm z Aosty, Eadmer z Canterbury, Rupert z Deutz, Bernard z Clairvaux, zaś kolejna – okres scholastyczny (XIII), koncentrując się na jego najważniejszych przedstawicielach: Bonawentura, Albert Wielki, Tomasz z Akwinu, Jan Duns Szkot. Ostatnia część zatytułowana „W stronę nowych form wiary i pobożności maryjnej” (XIV-XV) analizuje nauczanie maryjne m.in. Brygidy Szwedzkiej, Jan Gersona, Bernardyna ze Sieny.

GOZZELINO, Giorgio, *Ecco tua Madre! Breve saggio di mariologia sistematica*, ElleDiCi, Leumann (Torino) 1988, ss. 144.

Niewielka książeczka z salezjańskiej serii „Teksty teologiczne dla wszystkich”. Charakter serii wyjaśnia podtytuł książki: Krótkie studium mariologii systematycznej. Autor w niezwykle syntetyczny sposób wprowadza w całość współczesnej problematyki mariologicznej. Tajemnicę Maryi ujmuje w perspektywie antropologicznej (autor jest autorem kilku książek z antropologii teologicznej). Schemat prezentacji jest bardzo prosty. Najpierw biblijne podstawy teologii maryjnej oraz świadectwa Tradycji, a w następnych rozdziałach omawia się kolejno: niepokalane poczęcie, macierzyństwo Boże i dziewictwo, wniebowzięcie, duchowe macierzyństwo, tożsamość Maryi w świetle dwóch perspektyw: chrystotypicznej i eklezjotypicznej. W ostatnim rozdziale znajdziemy omówione zagadnienie obecności Maryi w dialogu ekumenicznym.

W krótkim studium spotykamy także paragraf zatytułowany „Współodkupicielka”, w którym autor omawia udział Maryi w dziele odkupienia. Autor tłumaczy użycie tego tytułu Matki Bożej, chociaż jest świadom – jak wyraźnie zaznacza – jego dwuznaczności i kontrowersji, które wzbudza. Czyni to jednak ze względów „dydaktycznych” (sic!), ponieważ jest to „wygodna formuła”, która określa całość omawianej problematyki. Trzeba jednak wyraźnie powiedzieć, że właśnie ze względów dydaktycznych należy unikać terminu „współodkupicielka”, a wprowadzać inne w „krwioobieg” dydaktyki i pobożności maryjnej w ogóle.

Na warsztacie włoskiego teologa dostrzegamy opracowania dwóch polskich autorów. W rozdziale ekumenicznym autor odwo-